

Vážení náš priateľ, známy!

Pozývame Ťa, pozývame Vás na výnimočný, dvojdňový zájazd

Po stopách maliara Tivadara Kosztku Csontváryho.

Tohto roku si pripomíname 100. výročie úmrtia významnej osobnosti nášho výtvarného umenia, Tivadara Kosztku Csontváry (Sabinov, 5.júla 1853 – Budapešť, 20 (21). júna 1919), maliara a lekárnika. O význame jeho tvorby svedčí aj to, že na tohtoročnom zozname UNESCO ho zaradili medzi popredné osobnosti roka. Jeho život je úzko späté s územím dnešného Slovenska, tu sa narodil, tu sa vyučil a získal prax ako lekárnik, tu prežil zjavenie, ktoré ho usmerňovalo na životnú dráhu maliara, tu namaloval viac významných svojich diel.

Čo je pre nás oveľa zaujímavejšie, významnou časťou jeho života sa stal Novohrad, a Halič, kde otvoril svoju lekáreň, bez ktorej by sme dnes určite nemali Csontváryho, ani jeho diela. Počas nášho výletu navštívime významné miesta jeho tunajšieho života.

Termín: 22.-23.júna 2019 (sobota, nedeľa)

Termín na prihlásenie: 18. júna 2019

Trasa: Lučenec – Prešov - Sabinov – Spišská Nová Ves – Starý Smokovec (Hrebienok, vodopády) – Veľká Lomnica (nocľah) – Banská Štiavnica – Halič – Lučenec.

Účastnícky poplatok: 55,- €.

Žiadame uhradiť pred posledným termínom prihlásenia.

Cena zahrňuje: autobus, poplatky, nocľah, 1x večera, 1x raňajky, vstupenku do múzea v Sp. Novej Vsi, sprievodca.

Nezahrňuje: cestovné poistenie, obedy a lanovku na Hrebienok.

Plánovaný program:

1. deň: 22. júna 2019 (sobota)

Odchádzame z Lučenca spred budovy YMCA.

Prešov:

Neplánujeme zastávku, ale si pripomenieme jeho pobyt v meste.

Sabinov:

Naša prvá zastávka pred jeho rodným domom (pamätná tabuľa, portrét), krátky voľný program.

Spišská Nová Ves

Druhá naša zastávka je na mieste zjavenia („Budeš najvýznamnejším maliarom slnečnej cesty, väčší ako Rafael“). Ukážeme budovu niekdajšej lekárne, v Múzeu spišských umelcov jeho sochu, kto má záujem môže pozrieť aj aktuálnu výstavu, voľný čas na obed a občerstvenie.

Starý Smokovec - Hrebienok – vodopády Studeného potoka.

Naša tretia zastávka, počas maliarskych štúdií často navštevoval hory a údolia Tatier. Jeho obľúbeným miestom bol Hrebienok s krásnymi skalami, živým potokom a vodopádmi. Majestátna krásna prírodná scenéria, kde strávime viac hodín. Dúfame každý z Vás bude mať chuť prejsť k Dlhému a Veľkému vodopádu.

Vydáme sa zo Starého Smokovca na Hrebienok peši alebo lanovkou (každý hradí sám), odtiaľ na vyznačených trasách k vodopádom. Doporučujeme obúť si turistickú obuv. Csontváry tu namaľoval svoj monumentálny obraz „Údolie Studeného potoka v Tatrách (1904-1905).

Veľká Lomnica

Nocľah v dvojposteľových izbách, trojchodová večera.

23. júna 2019 (nedeľa)

Po príjemnom zobúdzaní dáme si raňajky vo forme švédskych stolov.

Banská Štiavnica

Pohľad mesta zvečnil na obraze „Pohľad na Banskú Štiavnicu“ v r. 1902. Počas vedenej prechádzky navštívime dom, kde býval počas prác na maľbe, zoznámime sa s niektorými s ním spojenými časťami mesta, s okolím a výhľadom, ktorý zvečnil na svojom obraze. V rámci voľného programu budete mať možnosť na individuálny obed.

Halič

Posledná zastávka na našej ceste, významné miesto v jeho živote. Pred príchodom do Lučenca sa zastavíme v Haliči pred budovou niekdajšej lekárne, pripomíname jeho pôsobenie a položíme veniec pred pamätnou tabuľou umiestnenou pred dvomi dňami.

Csontváry Kosztka Tivadar (1853–1919)

Bol jedným z najoriginálnejších maliarov slávnej epochy prelomu 19. a 20. storočia. Narodil sa 5. júla 1853 v Sabinove. Jeho tvorbu nemôžeme zaradiť do žiadneho konkrétneho umeleckého štýlu, umelec sa totiž neprispôbil žiadnemu konvenčnému smeru, a aj preto ho široko obdivovali. Dokonca aj sám Pablo Picasso.

Tvorba Csontváryho je o to zaujímavejšia, že maľovaniu sa začal naplno venovať až v relatívne neskorom veku, ako štyridsaťročný. Skutočne známym a uznávaným sa v Uhorsku, Maďarsku i vo svete stal až niekoľko desaťročí po svojej smrti. V jeho umení sa prelínali a spájali rôzne umelecké smery ako realizmus, symbolizmus, či expresionizmus. Za svojho života sa síce uznania nedočkal, no necelú dekádu po jeho smrti vznikol Csontváryho kult.

V roku 1880 počas svojho pobytu v Spišskej Novej Vsi vraj Csontváry začul tajomný nebeský hlas, ktorý mu našepkával, že „ty budeš najväčším maliarom slnečnej cesty na svete, väčší od Rafaela“. V rokoch 1884-1891 pôsobil ako lekárnik v Haliči pri Lučenci, kde si otvoril vlastnú lekáreň. Potom ako sa tvrdou prácou stal finančne nezávislým, cca. od roku 1891 začal študovať maliarstvo v Mníchove. Neskoršie sa stal študentom i nemeckých a francúzskych akadémií. Neskôr absolvoval viacero ciest po Európe i po Stredomorí, kde hľadal námety pre svoje diela.

Jeho úplne originálny štýl sa zvykne nazývať niekedy aj mystickým realizmom, kde znázornenie historických či biblických motívov je zasadené do magického prírodného či architektonického prostredia. Zvykne sa označovať aj za priekopníka expresionizmu, či post expresionizmu.

Z jeho ranej tvorby pochádza dielo s názvom Önarckép (Autoportrét). Po roku 1900 sa vykryštalizoval jeho špecifický umelecký štýl, ktorý charakterizujú predovšetkým jeho maľby Vihar a nagy Hortobágyon (Búrka v Hortobágy), a Athéni sétakocsikázás újholdkor (Prechádzka kočom počas splnu v Aténach). Csontváry obľuboval maľbu historických krajín, a najmä antických monumentov. Medzi jeho najznámejšie obrazy patria aj Görög színház romjai Taorminában (Ruiny gréckeho amfiteátra v Taormine), či Baalbek.

Svoje práce predstavil v Paríži roku 1907. Následne namaľoval svoje preslávené cédre, z ktorých najznámejšia je maľba Magányos cédrus (Osamelý céder).

Medzi jeho posledné obrazy patria maľby Mária kútja Názáretben (Máriina studňa v Nazarete) a Tengerparti sétalovaglás (Jazda na koni pri mori).

Zvykne sa označovať aj za priekopníka expresionizmu, či post expresionizmu. Medzi jeho najznámejšie obrazy patria Osamelý céder, Rímsky most v Mostare, Vodopády v Jajce, Baalbek, Máriin prameň v Nazarete, Púť k libanonským cédom, Grécky amfiteáter v Taormine, Attilov kameň a iné.

Jeho obrazy sú uložené v Národnej galérii v Budapešti a v Csontváryho múzeu v Pécsi a v súkromných zbierkach. Novohradská Galéria v Lučenci vlastní dve jeho diela.

Zomrel v Budapešti (20. (21) júna 1919) sklamaný nepochopením, sužovaný schizofréniou a v posledných rokoch svojho života sa venoval iba stvárňovaniu svojich surrealistických - schizofrenických vízií.

Jeho diela sú na aukciách vzácnosťou, napr. obraz „Stretnutie milencov“ od Tivadara Csontváryho Kosztka sa vydražil za vyše milión eur. V roku 2014 ponúkala aukčná spoločnosť DARTE jeho olejomaľbu DRAVEC (48 x 84,5 cm) s vyvolávacou cenou 490 tis. eur.